

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri czikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Polgártársak!

A magyar politikai élet sulyos válság forduló pontjához ért.

Az uralkodó párt, a mely 23 év óta úgy bánik ez országgal, mintha ki-árendálta volna hazánkat, eldobni készül az alkotmány álarczát és az önkényuralom zátonyának viszi ezer éves alkotmányunkat.

Ez ellen tiltakozni: hazafiúi kötelességünk.

Tiltakozásunk kifejezéseül **folyo-
évi december hó 26-án Karácsony
másodnapján, d. e. 10 órakor** a városi Vigadó nagyertermében

népgyűlést

tartunk.

Népgyűlésünkre városunkba jön a parlamenti ellenzék több kitűnősége s részt vesznek azon Erdély más részeinek független érzelmi polgárai is.

Jöjjetek el ti is, polgártársak!

Vegyetek részt minél tömegesebben a nemzeti ellenállás kifejezésében, hogy a Bethlenek és Rákóczyak földjének fővárosából is hangot találjon törvényhozásunk szívéhez a tiltakozás szava, megdobogtatva abban a hazafiúi kötelességérzet szunyadó erejét.

Mert csak az a nép érdemi meg a jogokat, mely képes megvédelmezni azokat.

Kolozsvárt, 1898. decz. 22-én.

A népgyűlés előkészítő bizottsága.

Szilágyi vádlevelle.

Szilágyi Dezső Pozsonyban tegnap meghuzta Bánffy Dezső és politikai rendszere felett a — halál-harangot.

Azt az ítéletet, melyet ez a politikai vas-ő tegnap Bánffy és politikája felett a választóihoz intézett beszédjében és nyílt levelében kimondott, Bánffy urnak és védőinek meg lehet ugyan rekurálnia ahhoz a felsőbb forumhoz, a melyet ez ügyben illetékesnek hisznek, ámde minden elfogulatlan ember ebben az országban és ezen kívül is meggyőződve lehet arról, hogy a Szilágyi által kimondott ítélet döntő sulyal bír és aligha találunk felsőbb for-

rumot, a mely ezt az ítéletet feloldja, vagy megváltoztatja.

Szilágyi Dezső úgy állítja fel a maga tételeit, mint egy pártatlan szemlélő, a ki a dolgokat eredő okaikban vizsgálja, a ki mindent meglát, a mi bármi tekintetben hatással volt a helyzet előállítására és úgy vonja ki azokból a következtetéseit, a mint azok a szülőök és a tények kölcsönhatásában jelentkeznek.

És ezekből a tisztázott tételekből formálja ki azt a jogi meggyőződést, a melyre aztán az ítéletét alapítja.

Mondhatjuk, valljuk és hisszük, hogy a Szilágyi premisszái és konklúziói megdönthetetlenek.

Egy pártatlanul vasfejű ember, a maga teljes fegyverzettségével ítélkezik a pervitás kérdésben.

Minden feltételét és elemét megtaláljuk a Szilágyi beszédje és levelében annak a minden tévedést kizáró vizsgálódásnak, a mely arra vezetheti a hozzá hasonló lángelméket, hogy az igazságokat még a hazugságok és az alakoskodások rendszereiben is meglassa és döntő ítéletet mondhasson arról, hogy az igazság ki részén áll és hol keresendő.

Csáky Albin, Andrássy Gyula, Apponyi Albert grófok, Hieronymy Károly és Chorin Ferenc meg azok a közéleti kitűnőségek, a kik ehhez a dologhoz eddig szözlottak, valamennyien keresték és meg is találták a helyzet szülőkeit és meg is állapították a dolgok logikai rendjét, ámde egy Szilágyi Dezsőnek kelle eljőnnie ezek mellé még, hogy a maga — mondhatni csalahatalan — meggyőződésével izekre szedje a Bánffy Dezső politikai rendszerének összes hitványságait és bebizonyítsa a nemzet előtt, hogy a mai helyzetért, az alkotmányra és a parlamentarizmusra felidézett összes veszedelmekért a felelőség első sorban és legteljesebb mértékben Bánffy Dezső báró szerencsétlen politikai rendszerét terheli.

A mai helyzetet felidéző baj Szilágyi ítélete szerint régebbi keletű és nem elszigetelt.

A régi bajokban kell a mai állapotok okait keresni.

Magyarországon törvényes fölhatalmazás nélkül sem adót szedni, sem ujonczot állítani nem szabad.

A Tisza-féle javaslat a pártklubbot emeli a törvényhozás fölé.

A klub kötelékei az alkotmányhoz fűző köteléket ném oldhatják fel, aki más álláspontot foglal el, azaz alkotmányhoz fűző ragaszkodásnak a szálait oldja fel.

„Fel kell oldani a párt és a személyek érdekeit, mintsem az alkotmány sérelmét szenvedjen.

Ilyen és ezekhez hasonló megdönthetetlen igazságokat tartalmaz azaz ítélet, melyet a század egyik legnagyobb lángelméje, a század egyik legtörpébb emberének ország és alkotmányrontó politikájáról, politikai erkölcséről és az őt támogató párt vakságáról megalkot és kimond.

Nem zárkozik el Szilágyi annak kijelentésétől sem, hogy a parlament ellenzéki pártjának mai küzdelmében foglaltatit veszély a parlamentarizmusra, sőt konzekventer az alkotmányra is, a mennyiben a kormány az erőszak politikáját véglefekig viszi, ámde Szilágyi nyíltan kimondja azt is, hogy az ellenzéki pártok küzdelmének elajulására a kormányzati politika szolgált okul, s az előállott veszedelmekért a felelőség az ellenzéket csak másodsorban terheli.

Ma szélteben ez országban és ezenkívül a művelt világ minden részében, a hol most Magyarország közdolgáival mint elsőrendű politikai eseménynyel foglalkoznak, bizonyára a Szilágyi levelében foglalt igazságok és ténybeli adatok fogják eldönteni a vélemény képződést és ezekben az általa kimondott igazságokban fogják megtalálni azokat az elemeket, a melyekből a mi közállapotainkról szóló ítéletüket megalkotják.

Szilágyi Dezső ebben a levelében és pozsonyi beszédjében hü maradt önmagához és ahhoz a fegyverzettséghez, a melylyel a gondviselés őt megáldotta. Hü maradt a közszabadsági jogok és a szabadelvű eszmékhez, valamint az alkotmány sérthetetlenségéhez vetett hitéhez. És az ő nagy elméjének egész kincses tárházát megnyitotta, hogy az általa papírra vetett igazságokkal megtermékenyítsa az elméket, megvilágosítsa a tévelygőket az ő elvakultságukban és tükröt tartson az alkotmányra tört merénylök elé, hogy meglássák romboló munkájukat egész meztelességükben.

Ugy hat ez a beszéd, mint a Röntgen sugar, a mely a csontrendszert is láthatóvá teszi az emberi testben.

Az ő megszólalására volt szükség, hogy a Bánffy-kormány eredendő bűnei a maguk természetes valóságukban szemmel láthatókká váljanak.

A pozsonyi szózat a közeledő ünnepek e szent napjain mint egy czudar és vonagló politikai rendszer haldoklását jelző halálharang hangzik szét a művelt világban.

Ezt a hangot meghallják világsszerte. Elmélkednek felette mindenfelé.

Ezt a hangot mindig valamely kimulás szokta követni. Ebben egy felsőbb hatalom ítélete rezdül meg.

A Szilágyi beszédében az Igazság ül most ítélőszéket egy politikai sivár lélek bűnös tettei felett.

Bánffynak a halálítélete van megszövegezve a pozsonyi szózatban.

A nemzet felébredett lelkiismerete most abban a szózatban jut új életre, melyet Szilágyi intézett a választóihoz.

Ezzel a Szózzattal ünnepeljünk a közeledő szent Karácsony ünnepén!

Politikai helyzet.

Budapest, decz. 22.

A politikai helyzetet legjobban jellemzi Bartha Miklós, a ki a többek közt a következőket írja:

„Rög rögre hull.”

Andrássy után Csáky, Csáky után Hieronymi, Hieronymi után Szilágyi! A koporsó csattog a nehéz rögöt, mint egy üres koponya. Temetik a rendszert. Ez a levél nem is rög volt, hanem hegyomlás.

Föltámadásra ebből a mély gödörből ne gondoljanak a Tiszák. Zajos multadnak vége van, öreg! S te hü fiu, „kis játékaidot hamar jászottad el.” Bánffy a csallós, veletek meg szintén, de nem lesztek csak hárman, mert Pulszky el nem marad, hogy nyugalmatokat megédesítse.

Egy bevégzett és egy meg nem kezdett pálya fejeződik be szemünk láttára. Ebben a politikai bünörben Bánffy csak mellékszernély. Talán nem is személy: csak corpus delicti. Vakeszköz a szerzők kezében.

Ez a befejezés a szemlélőnek érdekes, a vonaglóknak szörnyű. Lelkiismeretük tükrében egymásután jelennek meg a vádlók. Ma az egyik, holnap a másik. Mindennap egy, mint egy jól beosztott tragédiában s szavunknak értelme mindig csak ez: „Ess” kétségbe s halj meg!”

Az ítéletnap a Szilágyi vádlevelével érte el tetőpontját. Irtozatok okirat és a történelem számára. Egyes passzusait betanulják

majd az utódok s azokkal fogják jellemezni korszakunk hitványságát.

Magas székéről a bíró nem beszélhet másként, mint ez a levél. Ilyen hangja van az igazság fenségének. Itt nem a politikus szól, hanem a hisztórikus. Tömött, velős és formás soraiban mintha Tacitus szellemét idézte volna meg.

Csakhogy ez az új Tacitus, a mint leteszi a pennát, már nyúl is a kard és paizs után. Harczolni készül és nem panaszkodni. Fényes páncélja már ragyog a mellén és sisakján tündöklök a lángész sugara.

Egészben véve azt a képet nyújtja, mint mikor a büszke sas hideg fenséggel kering a magasban, szárnyát sem lebbenti szédületes nyugalmában s egyszerre mint a villám lecsap a varju-seregére.

A pozsonyi levél forduló pont. Az idők igazsága átadja azt az emlékezetnek, miként a husvéti czikket. Minden tekintet Szilágyira tapad. A politikai alakuláshoz lökést és alapot ez a levél ad. Kezében a csákány lerombol egy vésszes rendszert, s új medret vág a közelet talajában az erkölcsi és politikai megtisztulás számára.

Szilágyi Dezső Pozsonyban

Szilágyi Dezső tegnap nyilatkozott Pozsonyban választói előtt, a kik őt szokatlan ovációkkal fogadták s beszámolását bizalmuk kifejezésével nyugtázták.

A pozsonyi beszámoló.

Pozsony, decz. 22.

Rendkívül nagy melegséggel üdvözölték ma Pozsonyban Szilágyi Dezsőt, a lemondott ház elnököt. A pályaudvaron a polgárság előkelőségének színe-java élén gróf Esterházy István Pozsony vármegye és Pozsony város volt főispánja meleg szavakkal üdvözölte s szavai után a nagy tömegben összesereglett polgárság színni nem akaró éljenriadallal tüntetett a volt elnök mellett. A városba pont háromkor vette kezdetét a bevonulás, a mely azonban az óriási tömeg közepette csak jassan történhetett meg.

A gyűlésterem karzatát előkelő hölgy-közönség foglalta el; gróf Esterházy István indítványára küldöttség ment Szilágyi Dezsőért, a ki a meghívás után nyomban megjelent Láng Lajossal, a Ház leköszönt alelnökével, a gyűlésteremben, hol tüntető éljenzéssel fogadták. Esterházy biztosította a polgárok rendíthetetlen bizalmáról s felkérte, hogy higgadsággal és részrehajlatlansággal rajzolja le előttük a politikai helyzetet.

Szilágyi a fölheváknak megfelelően elkezdte beszédét:

Mi több, Párisban egész divatlapok is jelennek meg szabás-mintákkal babuk számára, melyeket a gyermekek maguk vághatnak ki és készíthetnek el. Igazán elmes gyakorlat egy oly szükséges tudományban. Az így kicizcomázott babukhoz aztán természetesen miniatűr kis toilette-asztalok, fésűk, kéfek, fogkefék, sőt szemüvegek is valók, melyek mindazon készen kaphatók. Toldjuk meg néhány krajczárral a kiadni való pénzt s babukat kapunk, melyek le-fel mozgatják szemüket, őrthetően ejtik ki, hogy: „papa! mama!” sőt néhány lépést végig is mennek a szoba padozatán. Bizony maholnap már alighanem nyakukra nőnek a babák a gyermekeknek s még az lesz a szép, ha utoljára nekik kell ezeket öltöztetni, fésűlgetni és rendbehozni. Hiába, a baba a gyermek-játék iparnak még nem utolsó szere. Nem pótolhatják azt a leleményes gyárosok semmiféle ujdonságai, nem a tánczó és muzsikáló medvék, a nyakukat forgató automaták, a mindenféle villamfejtő készülékek és építő-játékok sem, melyekkel annyira elárasztotta a piacot az idei karácsony. Mert a tudományos elvű és irányú játékok, melyek régen még ismeretlenek voltak, ma láthatólag mind nagyobb tért hódítanak s kétséges, mi mindent hoz majd a jövő karácsony ebben a genreban? Még csak a tökéletes vegytani laboratoriumok, öslénytani muzeumok, aquariumok és homeopathikus patikák vannak hátra.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. december 23.

Játékvilág.

A kirakatok hivalgva mutogatják tarka csecsebecségeiket, melyekre a szürkület sejtelmes borongásában annyi gyermeki szem néz epedő vágygyal. Nincs senki, a ki elfogódó szívvel ne emlékeznék vissza a gyermekélet hájos költészetére — a játékra.

Egy darab fa, nagyjában körülfaragásával durva késsel s mennyi kimondhatatlan öröm és sejtelmes érzés forrása a gyermekkebelben. A játékban nincs rang, nincs gőg, nincs előjog; csak a forma különböző, de az öröm, mely élő sugárral árad ki belőle, kunyhóban s palotában ugyanaz.

A hol a fa legkevesebbe kerül, talán semmibe a levágatáson kívül, ott van a gyermekjátékok igazi hazája. Svájc és Németország. Ausztria és Csehország rengeteg havasai szolgáltatják ugyszólva az egész világnak a karácsonyi alá való játéktárgyakat.

A komoly Anglia fejlett ipara, mintha méltóságán alólinak tartaná oly csekélységekkel foglalkozni, szinte semmit sem produkál a gyermekjátékok terén. Nálunk is csak újabban kezdtek pár helyen, például a bártai, bánffy-hunyadi tanmühelyekben komolyabban hozzálátni az új iparág meghonosí-

tásához. De Németországban, a hol a munka olesó s a gyermekek is házilag foglalkoznak, egész kiterjedt árnyas erdők változnak át néha neveltető alakokká.

Természetesen minden alakot kézzel vágni ki, nem fizetné ki magát. Szükséges tehát bizonyos mechanikus eljárásokhoz folyamodni, s ez az eszterga, mely a fát egyelőre csupa körformára vágja ki. A karikát aztán küllői irányában eldarabolják s ha ez megtörtént, elég egy kissé kikerekíteni s a lábak közeit kifaragni, hogy az állat nagyjakkész legyen. Ezt a munkát a gyermekek végzik s ők ragasztják hozzá a farkokat is. Ezen eljárás szerint elefántok, tehének, lovak s mindenféle négylábu állatok pár perc alatt előállíthatók. Végül az egészet durván befestik s becsomagolják s így küldözik szét a világ minden részébe, hol aztán a lehető legolesőbb áron elárusítják.

Játék-katonákat Németországban kívül Franciaország is állít elő, Hessen Kassel pedig mindenféle vértés, sisakos, ágyus seregnek előállításában remekel. Poroszország kicsiny hajókat és interieuröket bocsát piacra teljes felszereléssel. Többnyire papír machéból készülnek ezek s ami legkülönösebb, fegyverek készítek sokszor nagyon díszesretek izléssel. De ez nem is csoda, mert sok német tartományban külön iskolák állanak fenn kizárólag játékipari oktatásra s ezek tanítványainak kiváló izlést van alkalmuk elsajátítani hasonló tárgyak készit-

sében. Porosz- és Bajorország a hazája az ismert dobozba rakott czinkatonáknak is. Ezeket komenczékben öntik, egyszerre egy egész regimentet, azután az egyes alakokat külön vágják s a gyermekek kiszinezik. Nürnberg mindenféle tarka bádogkocsikkal, omnibuszokkal, gőzösökkel járul a gyermeki örömök közös czéljához. Hanem egyben, tudniillik a játékhajók készítésében már felülhaladják az angolok a németeket. Szinte látszik a különbség az igazi tengerésznp meg a kontinentális német között. Emezek hajókészítményei mind ó-szerkezetűek s nem igen pontos utánzatok. Az angol játékkereskedőknek ellenben egészen szétszedhető kis hajóik vannak, minden hozzátartozókkal, kormányrudakkal, vitorlákkal, kerekkel, horgonyokkal és gőzépekkal, melyek a hajót valósággal hajtják. Utasító füzetek is vannak melléje adva, ugy, hogy az efajta játékszerek valódi speciálitásaiként tekinthetők az angol játékiparnak, sőt több mint játékszerek — valódi methodikai taneszközök, derék hajómérnökök képzésére.

De foglalkozunk kissé a hölgyecskék játékszereivel — a babákkal is. Ebben már Anglia és Franciaország vetélkednek egymással az elsőségért. Angliának van olyan gyára, mely hetenkint 20,000 babát küld a piacra a két világrészben, van olyan babája, melynek ára 500 fírtot tesz ki. Azok a meredt szemű és paprika arcú kis fababuk, melyekkel még nemrég olyan szépen megelégedtek

a jó kis lányok, ma már szégyenkezve bujnának el a puczezozosab viaszbabok mögött. Hogy is ne! Hisz ezek a kaczer kis nagysámok már a plasztika minden követelményeinek megfelelően vannak öntve. Nézzük csak gömbölyű fényes karjaikat, mosolygó piros ajkukat, selymes szempilláikat, lehet-e mindezt élve is szebbnek képzelni? Aztán hány fürgé szolgálattévő hölgy fárad és szorgoskodik mellettük, míg annyira rendbe hozza toilette-jöket és frizurájukat, hogy ne kelljen őket szégyenszemre bocsátani ki a nagyvilágba? Egész leánysereg foglalkozik a gyárakban csupán azzal, hogy a dus hajzatot a viaszkoponyára illeszsz. Melegített késhegyel olvasztják fel helyenként a viaszot, hogy egy-egy tincs-hajat szurjanak alá, egész addig, míg mindenütt dus fűrtök tapadnak össze, még pedig oly erővel, hogy ne csak fésűlni lehessen őket veszedelem nélkül, de esetleg azt is kiállhassa a jó baba, ha valami mérges kis kéz kelleténél jobban megtalálná ezibálni.

Visszont a francziák, bár nem esinálnak olyan jó babákat, mint az angolok, de sokkal szebben tudják őket öltöztetni. Vannak arisztokratikus szép babák, melyeknek nemcsak minden egyes ruhadarabjok oly pontosan talál, mintha maga Monasztierly szabta volna s kalap, czipő, derék, tunique és tablier egész kényelemmel levetethető és ujra feladható rájuk. De emellett maguk az öltözétek is a legdivatosabb mintájauk.

Nagy választék: férfi- női- és gyermek posztó czípkök, csizmak, Jager alsó ingek és nadrágok, harisnyák, keztyük, téli sapkák, sárczípök női 1-25, férfi 1-50. Nyakkendő ujdonságok.

SIPOS TESTVÉREK

czipő-, kalap-, fehérnemű- és uri divat-áruházában,

Belmagyar-utca 3. sz. 4.

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kizárólag Deczember hó 25-ikéig az összes

léti árakat

leszállított árban kiárusítják

Iskola Alapítvány - Kolozsvári

844. 45-50

A beszámoló beszéde.

Midőn ezen alkalommal — ugymond — megjelentem önök előtt, nemcsak óhaját-somnak, hanem kötelességemnek is megfelelni akarok. Azon időben, midőn váluton vagyunk, mindenki szükségét érzi annak, hogy azon politikára nézve, melyet meg-érlelt, megfontolt és folytat, választói előtt beszámoljon, mert az a mandátum, a me-lyet nekem adtak, sohasem felejteli el velem kötelességemet. Csak a ki becsület-tel felel meg kötelességeinek. csak annak lehet bátorsága választóival találkozni és csak az, a kinek oka van választóival nem találkozni, — mert a találkozás esetleg megtámadással is járhat — kerüli a találkozást.

Tisztelt uraim! Az utolsó napok, sőt hetek eseményei és visszamenőleg a mult története önök előtt ismeretes. Tudják, hogy leköszöntem a diszes állásról, a képviselőház elnökségéről és kiléptem azon pártklubból, a melyhez tartoztam. (Élénk helyeslés.) Ennek okát előadtam nyílt levelemben, a mely már órák óta az önök kezei között van. E levélben foglaltam össze lemondásom okait. De engedjék meg, hogy azokat röviden ismételjem. Kötelességem, hogy aggályaimat kifejtsem. Nem találtam kötelességemmel összeférhetőnek, hogy hozzájáruljak a Tisza-féle törvény-javaslatához, mert a választók bizalma azért tüntetett ki, hogy ellenőrizsem a kormány-nak politikai szereplését, mert beállhatnak idők és állapotok, a melyekben a hatalom a törvényes határon túlhalad. Ezen álla-potok megítélése elől én nem zárkozhata-m el. (Zajos helyeslés.)

Meggyőződésem nem volt összeférhető azzal, hogy egy oly politikának az útját egyengessem, a mely oka a bekövetkezett törvénytelen állapotoknak. Hogy meddig tart és miket fog előidézni a törvénytelen állapot, senki sem tudja, sem az indítvá-nyozó, sem a ki azt esetleg igénybe venni akarta, mert egyik sem jelölte meg az utat, a melyen haladni akar. Elismerem, hogy a kisebbség, midőn a szükséges tör-vények létrejöttét gátolta, túllépte az al-kotmányosság maximális határát. Nem kis hiba volt, hogy a kisebbség felidézte ezt az állapotot, melyet előre lehetett látni. De ha igazságosan akarjuk tekinteni a dolgot, itt nem lehet megállani. A pillanat igen éles. Mert én azt látom, hogy a vi-szonyok nem csupán belső ügykezelési kér-dések miatt fejlődtek ide. Ha kellően ku-tatjuk a kérdést, azt látjuk, hogy a baj régebbi keletű és nem elszigetelt.

Az ellenzék már régi bajok szanálása végett tett panaszt és már ezen panaszok szanálása által lehetett volna elkerülni a mai állapotot és kibontakozást találni. Ha komolyan akarjuk a kibontakozást megke-resni, akkor a nélkül, hogy vádaskodni aka-nánk, a régebbi bajokban kell a mai álla-potok okait keresni.

Meggyőződésem szerint már ezen bajok orvoslása a pártban is biztosította volna a mai állapot kikerülését s akkor most biztosítva volna a többségnek ama ké-pessége, hogy alkotmányadta jogát és akara-tát a rendes parlamentararis működés keretében érvényesítse. Ha ezen biztosíték meg van és a kisebbség a többség akaratának ekkor is ellenszegül, akkor a kisebbséggel szemben a vádaskodás jogos volna. De midőn azt láttam, hogy a kibontakozás nem ez uton történik, akkor kötelességemnek tartottam Tisza Kálmán javaslata ellen állást foglalni. (Zajos közbeküldések abezug Tisza Kál-mán!)

Meggyőződésem szerint, ha a sza-badelvű párt ily kibontakozást keresett volna, a mai állapot nem következett volna be. Mert Magyarországon törvényes fölhatal-mazás nélkül sem adót szedni, sem ujjon-czot állítani nem szabad. Volt idő, mikor még az önként felajánlott adót sem volt szabad szedni, Nem szabad megrendíteni a népben és nemzetben semmiféle lépés-sel a törvény iránti tiszteletét, mert akkor ágyason sok időbe fog kerülni, hogy a nép-be és nemzetbe visszatérjen a törvény iránti tisztelet.

Igaz ugyan, hogy a Tisza Kálmán javas-latában az ujjonczállításról nincs szó, de ha egyszer megkerülük a törvényt, ha egyszer törvény nélkül adót szednek, akkor más téren is, más alkotmányos elvet is fognak megsérteni.

Beszéde további részében kifelti hogy miért vál ki a klub kötelekéből. Az igaz — ugymond — hogy a klub köteleke az együttműködésre szükséges, de a klub kö-telkei az alkotmányhoz fűző kötelekeket nem oldhatják fel. A ki más álláspontot foglal el, a ki az alkotmányhoz fűző ra-gaszkodásnak egy szálát is föloldja, annak szívót és lelkiületét föl kellene cserélni. Ily körülmények között választanom kellett, vajjon a klubnak vagy az alkotmánynak hódoljak-e és minthogy lelkiismeretem nem a klub javára döntött, a javaslat ellen fog-laltam állást.

A klotürről szólva rámutatott azokra a körülményekre, melyek szükségessé tet-ték Angliában a klotürt, a hol azt az összes pártok beleegyezésével és akkor hozták be, a mikor megvolt annak a biz-tositéka, hogy a kisebbség is kormánya-nyra juthat. Csodálkozik, hogy miért nyulnak éppen az angol parlament ezen legszélsőbb eszközehez, mikor más módok és eszközök vannak a kibontakozásra. Mielőtt Angliá-ban a klotürt behozták volna, minden esz-közt kipróbálták. Meg van arról győződve, hogy ha a kisebbségnek meg van a biz-tositéka, hogy ő is teljesítheti parlamenti föladatát, akkor nem kell ilyen eszközök-höz nyulni.

Reszéde végén kifejti, hogy inkább fel kell áldozni a párt és a személyek érde-

keit, mintsem az alkotmány sérelmet szen-vedjen és áldozni kell minden pártnak ál-láspontjából valamint, mert itt nem kapi-tulációról, hanem az ország érdekéről van szó. Mostani állása nem engedi meg, hogy a kibontakozás módozataira rámutasson. (Halljuk! Halljuk!) Éppen ez a közbeküld-tás az, a melyre a felelettel adós kell, hogy maradjak. A pártoknak egyöntetűen kell eljárni.

Kijelenti, hogy mint alkotmányosan gondolkodó férfiú ítéletet kér választóitól és annak konzekvenziát magára nézve kötelezőnek ismeri el. (Zajos éljenzés.)

Szilágyi beszéde után Günther pozsony-megyei egyházfelügyelő a következő határo-zati javaslatot terjeszti elő:

Pozsony szab. kir. város első kerületé-nek szabadelvű pártja Szilágyi Dezső or-szágyügyi képviselőjének nyilatkozatát kö-zönzettel tudomásul veszi és örömmel ra-gadja meg az alkalmat, hogy őt bizalmáról biztosítsa és azon reménynek ad kifeje-zést, hogy az alkotmányos kormányzást fenyegető veszély mielőbbi eltávolításához hozzájárul.

Ezt a határozati javaslatot a választók közönsége egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

Este Szilágyi tiszteletére bankettet ren-deztek.

A varottas.

Budapestről írják:

A szebbnél-szebb háziipari cikkek ama nagy halmazában, a melyeknek megtekintésére a magyar zsáner iránt érdeklődő kö-zönség valóságos bucsujárást folytat a Kere-pesi-ut 22. sz. alatt rendezett karácsonyi kiállításba, még mindig a varottasé a főse-rep. Ezt bámulják a férfiak, ez iránt érdek-lődnek a hölgyek, ezt tanulmányozzák a . . . tudósok. Tulajdonképen ez utóbbiakat kellett volna első helyen említeni. Mert szó a mi szó, a magyar stíl tanulmányozói — pedig ilyennek hála istennek már szép számmal vannak — alig akadnak hálásabb tárgyra a varottasnál, ennél a speciális magyar him-zésnél, a mely a legjellegzetesebb magyar műemlékeknél is beszédesebb, tartalmasabb. Sok ahhoz értő ember mondta már, hogy a magyar stílt a varottas motívumainak bevo-nása és feldolgozása nélkül összeállítani nem lehet.

Ezt különben nem csak mondják, ha-nem akadt már műépítész, a ki demons-trálni is akarta. Tessék megnézni a Magyar Színház belső díszítését.

De van is valami abban a varottasban, a mi olyan ékesen tud szólni a magyar ember lelkéhez, úgy leköti figyelmét és gondo-lását, mint valami andalító dallam, a melyet kósza szellő évszázadok előtt, vagy tálán még régebben kapott el egy romlatlan szívű honleány ajkáról s bebarlangolva vele eget-földet, csak most juttat el a modern élet keverék zsvajától már-már megsiketülő fü-lünkbe. Van valami benne, a mi visszava-rázsol azokba az időkbe, a mikor még igazán magyarok voltunk s kiváltnok számunkra semmi más nem volt a vilagon.

És tessék elhinni, hogy ez nem pusztá fantázia. A ki nem csak sulyát, méreteit és értékét nézi a földi dolgoknak, hanem mé-lyebbre tekint s a legkisebb csomónak, öl-tésnek, törésnek jelentést is kutatja, az beszélni is tud a tárgyakkal, illetőleg az meg-érti az élettelen dolgok szavát is. Ne higgye senki, hogy pl. a varrottasok színösszeállítá-sában, a himzés mikéntjében, az öltések nagyobb vagy kisebb voltában nem nyilat-kozik meg semmi? Hogy mindez csak a vé-letlennek, a nép szorgalmas gyermeke szeszé-lyeinek a műve? Benne van abban a nép-nek a lelke, ohajtása, vágya, tűnődése, multja és jövője. Még az elhibázott öltésnek is meg van a maga története, jelentése.

A legtöbb ember máig is tudja, hogy a fekete a gyász színe, a fehér az ártatlanság; a nép a többi szín magyarázatát ts ismeri, de valamennyi színjelentésével csak az elmult idők nemzete volt tisztában. A mikor tehát a régi kor munkáin látható színösszeállítást szemléljük, ne azt nézzük, hogy a választott színek a spektrálanalízis szahályai szerint egymáshoz illenek-e, hanem igyekezzünk in-kább megérteni, miért használta a mult idők gyermeke ehhez az öltéshez ezt a színt és nem amazt. S így vagyunk a rajz vonalaival is. Egész gondolkozási módot rejt magában az, ha valamely nép jobb szereti a görbe vo-nalakat az egyeneseknél, vagy a kettőnek kombinációjánál.

Hátha még a költészetet is bele akar-nók venni szemléletünkbe, mennyi mindent olvashatnánk ki az elhibázott figurákból, vagy csak az öltések egyenlőtlen szorosságából. Önelégültség, boldogság, epedés, levertség, bá-na-t, mind máskép vezetik a nép gyermeké-nek a kezét a munkánál. S ha mindezt össze-foglaljuk, nem a népszellem speciális kife-jezőjét fogjuk-e látni a varottasban?

Igen ám, de megvan-e a mai varrotta-soknak is ez az értéke? A nép ma is örül

buslakodik, lelkesedik s azzal, hogy var-rottásokat készít, azt bizonyítja, hogy mint ebben, úgy mindenben, tehát gondolkodás-módjában, érzelmeiben, reményeiben és aka-ratában is örzi a hagyományt, hű utóda akar lenni az elődöknek. Tudása, igaz, na-gyobb, érzelmi világa is bővült, akaratába is új elemek szivódtak be, de egyben telje-sen azonos az elődökkel: az újat is az át-öröklött formákban igyekszik kifejezni.

Ezért van a mi nagyközönségünk téve-désben a varottast illetőleg. Azt hiszi, hogy varrottas alatt régi minták után drágán ké-szült himzéseket kell érteni. Pedig a ki megnézi a muzeum kiállítását, meggyőző-dhetik arról, hogy e specialitás, az eredeti-ség megőrzése mellett, fejlődésében igen is lépést tart a fokozottabb igényekkel, lépést tart a népek magának fejlődésével. S a ha-ladás nem csak a motívumok variációjában, hanem az áraknak a modern viszonyokhoz való alkalmazkodásában is észrevehető. A varrottas kilépett a régiségek gyűjteményéből, a műkínészek kamarájából, élni akar a magyar szabadság ege alatt, szembeszáll a gépmunka s a gyáripar készítményei által egyhanguvá tett viselettel s költőivé akarja varázsolni az agyonunifomiszott világot. S a géppel szemben előbb-utóbb a varottas lesz a győ-ztes, mert a magyar szellem a fegyvertársa.

Avagy nem erre mutat az is, hogy a muzeum propagandája folytán ma már nem-csak Kalotaszeg vidékén, hanem Erdély más részeiben, sőt néhány felvidéki megyében is megszerette és készíti a nép a varottast. A lelki rokonság, a közös nemzetiség, szóval a magyar szellem hatalmának a jele ez, a mely egyszersmid a nemzeti érzület ujra-ébredését jelenti.

Hát az hogy bizonyítsa be magyar ér-zületét s a hagyományhoz való ragaszkodását, a kinek életviszonyai sokkal fényesebbek, semhogy modern kötelességei közepette a himzöttút a kezébe vehetné. Annak is megvan a maga módja: az vegye meg a varottast. Kivált most karácsony táján nyílik erre leg-jobb alkalma, a mikor igazán nem tudja, mivel ékeztse fel az eredetiség tekintetében éppen nem találékony gyáripar készítmé-nyeiből álló ajándékait. Egyen varrottast s ez százszorosan fogja emelni többi ajándékai értékét. S ezzel nemcsak örömet okoz, ha-nem kenyeret is ad olyan néprétegeknek, a melyek szegénységükben a lelküket is bele-himezik munkájukba, előre is áldva azt, a ki megveszi és viselni fogja.

Karácsony hete.

A kereszténység és a család legnagyobb ün-nepe: Karácsony a házunk küszöbére érkezett. Csodálatos hangulata van ennek az ünnepnek. Mintha a gazdáknak is tetőznő örömét s mintha a szegények is boldogságot nyujtana.

Immár napok óta vándorol a havas fenyve-sekről a fenyő, hogy karácsonyra legyen belőle. Karácsony estéjén nem hiányozhatnak egy háztól sem a karácsonyfa, legfőkébb a ridég garson-laká-sok állanak majd sötétben, elhagyottan — mert hi-szen ilyenkor gazdájuk elhúzódik valamerre, a hol érezni lehet a családi tűzhely melegét és sugá-rozni látszik annak boldog verőfénye.

Mert Karácsony estéjén minden családnak meg van az ő kis házi ünnepe. Ez az ünnep természetesen nem mehet el csak úgy hétköznapi szürkeségben. A szokottnál dussabb vacsora, vídámabb kedély és ragyogóbb arcok mindenütt. Csak természetes tehát, ha az embernek, ehhez az ün-nephez estéhez és ezzel együtt az ünnephez is elő-készületeket tesznek . . .

Természetesen minden téren élénk kereslet indul meg. Az üzletek fellelődnél, mert hiszen minden embernek akad valami vásárolni váloja. Ékszer, csecsebecse, játék, hasznos és haszonta-lan testi és házi butor, szóval száz és százféle ajándéktárgy, — melyet csak az ezernyi ezer töp-rengő ágy feltálat.

A boltok kirakatai tömre gyurva minden ki-gondolható aprósággal. Értékes és értéketlen tárg-yyal, a melyek azonban mindig tetszősek és mind igen jók anyagiának. Karácsony hete a meg-levő boltok forgalmát nagyban fokozza.

Hanem bármilyen egyszerű legyen is valaki, azért Karácsony-hete nem mulik el gondoskodás nélkül. Azért tán Mindenkinél lesz egy boldog pillanata annak a napnak előestéjén, melyen az emberiség megváltója született.

Az „Ellenzék.”

Lapunk multjával nem kérkedünk; jövője miatt nem aggódunk. A multról nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy mindig és minden kérdésben a kötelesség szavára hallgatunk. A jövő iránt nem táplálunk egyéb reményt, mint azt, hogy Erdély magyar közön-ségének ezental is szüksége lesz olyan organumra, mely teljesen független a szókimondásban, s becsületes hűséggel követi elveiben a magyar állam törté-neti hivatását.

A jót, mit eddig nyujtottunk: igyek-szünk megtartani; a gyalórságot, mely-től mi sem voltunk megkímélve: igyek-szünk leszokni. Így haladunk a tökéle-tesség felé buzgóssággal és kitartással,

Politikai vezéreszménk: a független magyar államiség. E vezéreszme jelöli meg ítéletünk irányát cikkeinkben.

Társadalmi vezéreszménk: az egyen-lőségnek, a humanizmusnak és az igaz-ságnak érvényesülése. E végből üldözzük a korrupciót, a szervilizmust és az élő-s-dieket a haza testén.

Irodalmi vezéreszménk: a magyar törekvések ápolása, a lábrakapott anyag-imádás ostorozása, az erkölcsileg sikam-lós és nemzetileg cynikus irány megvetése.

Gazdasági vezéreszménk: a földbir-tok érdekeinek óvása, az ipar fölmentése az osztrák verseny nyígei alól s a ke-reskedelem fejlesztése a magyar forgalmi és a pénzügy önállósítása révén.

Midőn hazánk érdekeit szolgáljuk: közönségünk érdekeinek teszünk eleget. Lapunk lámpavilág, mely nem önma-gáért ég, hanem másokért.

Bartha Miklós,
főszerkesztő.

Magyary Mihály,
szerkesztő.

Az „Ellenzék” ára:

Egész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Évnegyedre	4 frt
Egy óra	1 frt 50 kr.
Egy szám	. 5 kr.

KÉRELEM.

Igen kérjük i. t. előfizetőinket, kegye-s-kedjenek az előfizetések megújításánál a könyvkereskedők közvetítését mellőzni, mert ők ezen közvetítés fejében 10, 15 sőt még ennél is nagyobb százalékot szoktak a be-kiüldött díjakból levonni, a mi a lapnak nagy hátrányára szolgál.

Az „ELLENZÉK”

kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 23.

— **Vidéki előfizetőink részére lapunk mai számához postautalványokat mellékelünk. Kérjük azokkal az előfizetési díjat mihamarább megküldeni.**

Népgyűlés.

Az ünnep másodnapján tartandó népgyűlés rendezési munkálatai serényen folynak s az előkészítő bizottság naponként ülésezik, hogy a népgyűlés méltó legyen Kolozsvár s az erdélyi részek polgárságához.

Legujabban az országgyűlési kép-viselők közül kilátásba helyezték lejö-vetelüket:

Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke és *Ivánka Oszkár*.

Ezenkívül részt fog venni a gyű-lésen *Pázmándy Dénes*, volt ország-gyűlési képviselő is.

A vidékről ujabban M.-Vásárhely-ről, K.-Vásárhelyről, Deésről, N.-Enyed-ről, Sz.-Udvarhelyről, Brassóból, Sz.-Somlyóóról, Zilahról tudatják, hogy a népgyűlésen részt fognak venni.

*

A képviselők fogadtatására nézve az előkészítő bizottság azt határozta, hogy a vendégeket ünnep első napján 11 órakor estve a vasutnál ünnepélye-sen fogja fogadni.

A bizottság részéről üdvözlő be-szédet Benel Ferencz, a függetlenségi párt elnöke fog mondani.

A bevonulás a városba fáklafény mellett fog történni.

*

A karzati ülőhelyek iránt az elő-jegyzés már is oly nagyszámu, hogy még csak igen kevés hely áll a ren-dező bizottság rendelkezésére, azért a ki a női közönségből részt akar venni a gyűlésen, siessen az előjegyzéssel.

Az előjegyzett helyekre a jegyek különben már **holnap reggeltől** kezdve adatnak ki az „Ellenzék” szer-kesztőségében.

Kérjük azért mindazokat, kik elő-jegyzéseket tettek, sziveskedjenek je-gyeiket már holnap elvitetni.

*

A vendégek tiszteletére ünnep má-sodnapján este 7 órakor a Központi Szálloda disztermében társas vacsora lesz.

A részvételi díj 1 frt 50 kr.

Jegyek a társasvacsorára kaphatók az „Ellenzék” szerkesztőségében.

— **Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a kolozsvári ev.ref. egyház-ban.**

Első napon (decz. 25-én) a belfarkas-utcai templomban prédikál és uriszentvacso-

rát oszt *Szász Gerő* első lelkész; a külma-gyar-utcaiban, *Szász Béla* püspöki tükár a nagy-utcaiban (mely egész ünnepen fűtve lesz) *Molnár Lőrincz* lelkész.

Második napon (decz. 26-án) a belfar-kas-utcai templomban prédikál *Herepei Ger-gely* lelkész; a külmagyar utcaiban *Németh Sándor* h. lelkész; a nagy-utcaiban doktor *Kecskeméthy István* theol. tanár.

Harmadik napon 27-én délelőtt vala-mint egész ünnepe át délután mindenik templomban a *legátusok* szolgálnak.

Az Istentiszteletek délelőtt fél 10 és délután fél 3 órakor kezdődnek.

— **A renegátok.** Kubinyi Géza kor-mánypárti képviselő, czélozva a Pulszky Ágost szereplésére, oda nyilatkozott a mult-kor, hogy Isten minden pártot őrizzen meg a renegátoktól. Bánffy br. azonban nincs egy véleményen Kubinyival. Már a választók-nál egyre horgásza az ellenzék könnyű meggyőződési hiveit a saját horgára. Így jutottak a „liberalis” táborba az épen nem liberalis Zay Miklós grófok, Rudnyánszky Bélák, Márkus Józsefek, továbbá a min-denek felett liberalis Groisz Gusztávok, Sándor Józsefek és egyéb *bernády gyurkák*. Ugy kell lennie, hogy a liberalis janicsárok között az efféle renegatoknak igen jó helyet biztosítanak, mert a törvényhatóságok „mibizalmi czézáló után is mindentűnt e meggyő-ződések enunchjai jártak elől. Aradon *Hász* volt nemzeti párti elnök, Kiskütlülőben Gyár-volt Lajos volt ellenzéki pártelnök, Miskolczon Lichtenstein volt Apponyista képviselő, Bi-harban Hegyesi Márton volt 48-as honatya volt a műbizalmi czézczók főszereplői. Ugy halljuk, hogy az ekkép nyujtott példától a kolozsvári kormánypart sem akar eltérni. E czélból a ma délutáni műbizalmi komédia össze lesz kötve egy eddig heresisben te-velygő profán *ordinatiojával*. Az ordinálondó vizenyős Salamon Antal városi tanácsos lesz, a ki megirt volt ellenzéki szellemben 1000 vezer-czikket, hogy csak most segítségére menjen 1000 szójátékkal a csödbe került Bánffynak.

— Az első borpancsoló elítélve.

A kolozsvári orsz. borvizsgáló bizottság Seifritz pécsi borhamisítását hivatalosan is kons-tatálván, a főkapitányság áttette az ügyet a pécsi hatósághoz. Pécs város főkapitányi hi-vatala **200 frt. pénzbüntetésre ítélte a borpancsolót**, s zár alá a Kolozsvárt lefog-lalt borokat. Ezt az ítéletet ez az ur annyira zokon vette, hogy eladva minden ingóságát s azzal a nagy vagyonnal, mely több százezer frtra megy s melyet „borkereskedéssel” szerzett, költözködik ki az országból s Brünn-ben fog letelepedni. Örömlünknek adunk ki-fejezést, hogy a kiköltözéssel a levegő egy kissé tisztulni fog s óhajtjuk, hogy e t. bor-pancsoló példáját kövessék a Bürgerek, a Kannok s a többiek, hogy még magva se maradjon hazánkban ezeknek a borpancsor-lóknak.

Másrészt megbotránkozással konstata-ljuk az enyhe ítéletet. Ezekre a borpancsor-lókra nemcsak a pénzbüntetést kell szabni, de ki kell rónni a fogság büntetést maximu-mát is, a három hónapot. A kolozsvári hamis borarulók közül eddig Engelman ellen, hoz-znt a főkapitányi hivatal ítéletet.

— **Kémény tűz.** Tegnap délben ké-mény tűz ütött ki Kolozsvárt a Főter 17 sz. a. a Trandafir háznál. A városi tűzörség csakhamar kivonult és localizálta a tüzet, mely kevésbe mult, hogy ki nem gyult a padláson felhalmozott gyúlékony anyag.

— **Bem ünnep előkészületei.** Ma Kolozsváron családoknál és körökben a Bem tábornok évfordulójára képezi szobeszéd társ-gyát. A Bem ünnep rendezősege a kolozs-vári és vidéki hazafiakat a lapok útján hívja meg az ünnepekre. Testületekhez és szemé-lyekhez meghívókat azért nem intéz, mert mindenki, a ki igaz hazafinak, vagy hon-miálnak érzi magát hivatalos az ünnepps-gekre és jogosítva van azon megjelenni. Az ünnepély sorrendjét már közöltük. Ezuttal megemlíjük azt, hogy a tábla már elkészült. Erről holnap szólnak. Ma megemlíjük azt, hogy Székely Mihály kolozsvári derék polgár-vezér és építész-vállalkozó már készíti a he-lyét a táblának. A derék hazafi hasonlóké-pen Reimann Károlyhoz, díjtalanul teljesíti a munkát. Holnap délelőtt már felesillan a vi-róházával áttellenben levő erkély fölött Bem aronák kemény kőbe vésett neve. Az ara-nyozott betűk azonban az ünnepély örömjéig lepellet boríthatnak be.

— **A kolozsvári orsz. borvizsgáló bizottság** tekintettel a holnapi karácsony szombatra, rendes heti gyűlését ma délután tartja meg a vegytani intézet helyiségében.

— **Gázmérgezés.** Ma reggel egy egész család majd áldozata lett a gázmér-gezésnek. Trencsint 16 sz. a. háznál reg-gelre kelve önkivületi állapotban találtak egy-zelet, nedves lakásban Toroczai Károly szabó mester egész családját. A család fő-lelkeség, leány, fiú, mind gázmérgezést szen-vedett. A mérges levegőt a lehozott lámpá-ból kiömlő gáz idézte elő, mely a szoba nyirkos levegőjével vegyülve a lakók életére veszélyessé vált. Szerencsére ideje korán észrevették, kinyitották az ajtókat, az állatokat felébreztették s így elejét vették a bajnak. A család már veszélyen kívül van. A rend-őrség a lakást most kiüritetti.

— **Korcsolyázás.** A kolozsvári torna-kerti mesterséges jégpálya elkészült és a kor-csolyázók rendelkezésére a mai nappal meg-nyílt. A sport kedvelő közönség, valamint a tanuló fiatalaság ottan a korcsolyázás sport-

ját üzheti. E pálya a sport tanulására is kiválóan alkalmas E minden oldalról védett helyen fekvő pályán levegő egy-két fokkal mindig enyhébb mint a nyílt helyekre levő pályákon. A koroelyázást az épületekre kifüggesztett lóbogó fogja mindig jelezni.

— **Fűző-iskola.** A Mária Dorothea-egyesület a tanítónők otthonai házat vásárolt a Monostor-utca 39. szám alatt. Itt állította fel főző-iskoláját. Kezdetben nehézségekkel kellett küzdenie. De a mióta özv. Pálfiné vette át a vezetést, kitűnően megy minden. 480 frttért mintas-erűen alkotott konyháját állítottak be a tágas konyhába s ez nemcsak a szakértelemmel és buzgósággal tanítja a bejáró hölgyeket. Itt kellene bevégződnie leányaink nevelésének. Január 1-ével épen új tanfolyam kezdődik. Rendkívüli tanulók számára a tanfolyam 3 hónapos, havi 5 forint mellett; rendes tanulók számára 10 hódi napos, havi 5 forinttal. E pompás konyháról sokan izletes kosztot hordtak. Valamint megrendelésre mindennemű étket, különösen kitűnő süteményeket, csukrászárakat készítenek. Bizony életrevaló gondolat volt az egyesülettel ez iskola felállítását!

— **Kis gyermekek karácsonya.** Bethlenből írják a következőket. Az itteni ovodában a kis Jézuska már megjelent a jó gyermekek számára. Gróf Bethlen Pálné, Gyárfás Albert ref. pap és neje, Biró Gyuláné urnők segédkeztek a kis Jézuska ajánlatainak kiosztásánál és kiosztásánál. Tegnapelőtt d. u. 4 órakor kezdődött a karácsonyi ajándékok kiosztása. A kis leánykák szavaltak, énekeltek úgyesen, karácsonyi verseket és énekeket. Azután a leánykák néme-lyike babát, mások pedig, a szegényebbek ruháimut kaptak. A szép ünnepeleyn említtettek kívül még jelen voltak: Gajzágó főszolgabíróné, Bodor Zoltánné, Rajthoffer Ferenczné, Schwarz Edéné, Boros Gáborné, Nagy Józsefné és mások, a bethleni intelligencia köréből.

— **Pót adó Torda.** Torda város a többek között arról is híres volt, hogy nem volt községi pótadója. Nemrégiben azonban a városi közgyűlés elhatározta, hogy pótadót fog kivetni. A városi bizottság függetlenségi tagjai azonban megfellebbezték a vármegyéhöz, mely ma délelőtt tartott közgyűlésén a pótadó kivetését elvetette.

— **Eljegyzés.** Bácsy Gyula, Mérán ref. pap eljegyezte Hotolykai Bak Imrát Karczagról.

— **Templom és rendház eltolás M.-Vásárhelyen.** M.-Vásárhelyről írják nekünk azt a szenzációs hírt, hogy a a Szent Ferenc-rendnek a város főterén álló temploma tornyostul, a hozzáépített rendházzal együtt helyéről — amerikai mintára — eltolása tervezetik. A dolog egész komoly. Breiner Géza memőneknek, ki a város felmérését és térképezését végzi, támadt ez az eszméje, melynek keresztülvitele egy város-építészeti szempontból, mint a rendre, pénzügyi szempontból felette előnyös volna.

Ugyanis említett templom a mely még a múlt században épült hosszoldalával áll a házak frontjában, amely sem mint műemlék, sem pedig az épen üem diszes külsejével a város legszebb helyén levő szép háziorba már nem igen illik bele. De még a drága helyet is elfoglalván a Ferenczieknek semmi jövedelmet nem hoz. A templom lebontása és újraképzése (Rend telkének más helyén) kívánatos ugyan, de résztint mert kár volna még a jókarban lévő építményt lebontani, résztint pedig, mert igen költséges dolog volna, azért kevésbé költséges és minden- kire nézve haszonnal keresztülvihető Breiner mérnök terve: hogy az az egész épület négy- szög az igen mélyen benyuló telekbe hátra- tolásuk, a mit a jelenleg Budapesten tar- tozkodó és Magyarországon megtelepedni óhajtó Sheeler H. Chikagoi mérnök vállál- kozó végezze, aki ily munkálatok kivételében óriási gyakorlattal bír, a kinek Magyarországi megbízottjával Bobuk János fővárosi építés- szel a tervező már ez ügyben érintkezésbe is lépett. — A felszabaduló gyönyörű helyen 30—35 méter fronttal bíró impozáns palota emeltnék. Könnyen belátható, hogy e terv megvalósítása mily előnyös volna a rendre és a városra is.

Ha még azt is hozzáteszszük, hogy a rendnek mintegy 9000 négyszög méter terü- letű óriási telke, mely a Széchenyi-tértől az Iskola-utcáig ér (a téren 44 méter széles, beljebb 48 méter és az Iskola-utcában is 20 méter; az egész hossza pedig 230 m.) és hogy a telek oly kevéssé van értékesítve, hogy most alig hoz 1 és fél ezer forint jöve- delmet, — elképzelhető, mit lehetne a város e legrágább helyén produkálni, ha Breiner mérnöknek szintén megvalósítható terve szer- int a telken keresztül a mostani bejáró helyén egy új 8—10 méter széles utca nyíltatnék. Az új palotának, mely befelé 60—70 métert hosszban is terjedhet, az új utcára és volna diszes homlokzata. A hátra- tolt templom is rendház ez új utcára nézne homlokzatával és 2 szép házior keletkezne bizonyára nem sok idő múlva. A tervező a rend főnökével és tagjaival már conferált ez ügyben. Nekik pénzüik ugyan nincs, de haj- landók a tervek olyan megvalósításához hozzá- járulni, mely (ugy, mint pl. a budapesti Kos- szuth-utcai Ferenczek bazára, vagy a Kere- pesti-uti tót templom körüli orági bérház építésénél is történt) tulajdonjogukat nem csorbitja, ellenben telkük jövedelmezőségét fokozza.

A városnál illetékes köröknek is igen tetszik az egész terv és minden tekintetben kívánatos volna, ha egy pénz-consorcium a megvalósítást kezébe venné. Haszon három- lakék egy a vállalatra, mint a Ferencziekre, nemkülönben a városra is.

— **Leányrablás.** Aradról írják: A ro- mán nép között régi szokás az, hogy ha a le- génynek megtetszik valamelyik leány, s annak

szülei vouakodnának neki feleségül adni, összebeszél a jó czimboráival s a leányt, per- se annak a beleegyezésével, egyszerűen el- rabolják. A leány szülei aztán kénytelen-ke- letlen beleegyeznek a házasságba, hamarosan megtartják az esküvőt. Nem ehhez hasonló eset történt most Kunvinban, hol szintén leány- rablás fordult elő, melynek részletei a követ- kezők: Bragván Vazul kuvini legény, a ki a falujában olyan Don Juan-féle, régóta kerül- gette az özv. Popeszkü Györgyné Anna nevű leányát, azonban hiába, mert a leány ügyet sem vetett rá; nem pedig azért, mert mást szeretett, a kivel nemsokára össze keltek vol- na. A leány ellenállása felbőszítette a győzel- mei miatt elbizakodott parasztagvallért s el- határozta, hogy elrabolja. Özv. Popeskuné a hét elején lakodalomba ment, s ezt az alkalmat választotta ki Bragván tervre végrehajta- sára. Éjjel kocsiával a Popeskuné háza elé hajtatott, betört a lakásba s az ágyban fekvő Popeszkü Annát erőszakkal kihuzezolta, össze- kötözve kocsijára dobta s lakására vitte, hol aztán két napig tartotta az istállóban. Har- madnap éjjel, mikor már a esendőrök nyom- nom voltak, kihuzta a leányt az utcára. A sikoltozásai miatt elvert súlyos sérült leány most nagybetegen fekszik anyja lakásán. A esendőrök letartóztatták a leányrablót s átad- ták a bíróságnak, mely elrendelte ellene a vizsgálatot.

— **Kegyelet.** Kápolnánál (Szolnok- Doboka megye) 1848 december 23-án Bém tábornok parancsnoksága alatt álló honvédség, a szembe jövő osztrák csapatokat futásra kényszeríté, s e nappal kezdő meg Erdélyben diadalmas előnyomulását. Ez ütközet alkalmával, egy eddig ismeretlen nevű budapesti jogász, ki mint tüzer szolgált hazáját, itt elesett s a kápolnai temetőben jeltelen sírban alussza örök álmát. A temetés 50 éves for- dulója alkalmával december 26-án d. u. 3 órakor Csegezy Márton galgói állomás főnök kezdeményezésére, a galgói és vidéki magyar- ság az elhagyott sírt felkeresi, s azt ünnepélye- sen megkoszoruzza. Az ünnepély programja: 1. Hymnuszt Énékli a galgói dalkör. 2. Ima. Ince Lajos ev. ref. körlelkész által. 3. A sír megkoszoruzása az ünneplő közönség ne- vében Báró Pöllnitz Ilona által. 4. Emlék beszéd. Tartja Báró Pöllnitz Károly. 5. Szó- zat. Énékli a Galgói dalkör. E hazafias ün- nepélyre a rendezőség ez uton is a részt- venni óhajtó honfi társakat meghívja. A ká- polnai honvédsír, az ütközet megjelölése s méltó emlék felállítása ügyében mozgalom indult meg. E közsgé történelmileg még arról is nevezetes, hogy 1437-ben itt lépett unióra az apró nemesség megfellekezése czéljából a fellázadt magyar, székely és szász jobbágy- ság, mely szövetség 1848-ig tartott.

— **Jó tanácsok a bycziklisták- nak.** Az utóbbi időben számos czikk jelent meg arra vonatkozólag milyen testtartás és milyen szervezeti működés a legalkalmasabb, legegészségesebb a kerékpározásnál. A kerék- pározást nem lehet egyszerűen vagy teljesen egészségtelen sportnak nyilvánítani; ez mint minden sportnál, ugy a kerékpározásnál is attól függ, hogyan üzi valaki a sportot. Ér- dekes czikket közöl erre vonatkozólag dr. Hermann kieli egyetem magántanára. Szer- inte nincs veszélyesebb a forszírozott kerék- pározásnál, így például, ha valaki lejtőn akar feljutni. Ilyenkor a pulzus 160-ra is nő s ez természetesen káros a szív- működése. Ha azonban az ilyen meredek elkerülhetetlen, ugy leküzdése után legalább tíz percig lehetőleg mérsékelt tempóban kell tovább haladni. Legkárosabb hatással lehet a kerékpárosra, ha kerékpározás köz- ben nyitva hagyja a száját, a mi gyakran előfordul. A gyors mozgás közben ugyanis száraz vagy poros, éles levegő jut a felhe- vült tüdőbe s ez könnyen káros hatással le- het. Legjobb tehát a bicziklinél is, ép ugy, mint a lovaglásnál, hegymászásnál, futásnál vagy hosszas gyaloglásnál is az orron keresz- tül venni lélekzetet.

Adományok az „Erzsébet királyné ágyalapítvány”-ra.

Erzsébet királyné emléke iránti kegye- lethől egy a kolozsvári „Erzsébet-Mária” Vöröskereszt-kórházban szegény betegek szá- mára létesítendő 2000 frtos ágyalapítványra gyűjtések folynak, s a mint az alábbiakból kitűnik, már is elég szép az eredmény. Ugyanis a vörös-kereszt pénztárába befolyt gróf Kornis Berta gyűjtéseknél 50 frt és pe- dig: gr. Bethlen Karolinától 20 frt, özv. gróf Bethlen Sándornétól 15 frt, gróf Kornis Vil- mástól 5 frt, gróf Kornis Bertától 10 frt. Gróf Bánffy György adott 25 frtot, Trandafir Miklósné 5 frtot, özv. Mihály Lászlóné 5 frtot, gróf Schweinitz Gyuláné gyűjtőivén gróf Schweinitz Gyuláné adott 20 frtot, gróf Maj- láth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök 25 frtot, özv. gróf Teleki Sándorné 25 frtot, gr. Lázár István 5 frtot, Ditrói József 5 frtot, egy magát meg nem nevező 5 frtot, Biró Béla apátplebános 2 frtot, egy honleány 2 frtot, tehát gr. Schweinitz Gyuláné gyűjtött összesen 89 frtot. A kolozsvári királyi itélő- tábla tagjai, valamint segéd-kezelő és szolgál- személyzete, ugyszintén a kolozsvári kir. fő- ügyészség tagjai, segéd-kezelő és szolgál- személyzete adtak 40 frtot; mely összeg az a kir. itélőtábla elnöke által lett beszo- gáltatva. Több a Kolozsvárt felállított birtok- rendező mérnöki vizsgáló bizottság tagjai a folyó december hó 2-án megtartott birtok- rendező mérnöki vizsgálatért járó illetmé- nyeikről az Erzsébet ágyalapítvány javára lemondottak, s illetve azokat e czélra adták, és pedig Heppes Miklós kir. itélőtáblai tanácselnök, a vizsgáló-bizottság elnöke 4 frt, Hosszu László kir. itélőtáblai bíró, Kol- lárd Dániel kataszteri felmérési felügyelő, dr. Czikmántori Ottó ügyvéd, Novák Béla bir- tokrendező mérnök, dr. Ákontz János tanács-

jegyző albiró 2—2 frtot. A pénztárba tehát ed- dig befolyt összesen 228 frt. A nemes ada- kozóknak a vöröskereszt választmánya meleg köszönetet mond.

*

A vörös kereszt egylet kolozsvári választmánya az Erzsébet szobor alapra is külön gyűjtést rendez; a Mocs-vidéki taka- rék pénztár részvénytársaság beküldött e czélra 100 frtot. Fogadja a t. pénztintézet szép ado- mányáért a vörös kereszt kolozsvári választ- mányának szíves köszönetét.

SZINHÁZ.

Bajor Riza föllépte. Tegnap lépett föl színházunkban *Bajor Riza*, az országos színművészeti akadémia növendéke. A bemu- tatkozás szerződötetési czélból történt. Olyan szerepet választott, mely még egy tehetséget is kemény próbára tesz. A szerep eljátszása után azt az impressziót nyertük, hogy Bajor Riza határozott tehetség. Nagyon szép hang- organuma van, melyvel jól tud bánni. Bár tegnap meglátszott a félelem, mely mindig jelentkezni szokott kezdőknél az első fellé- pésnél; azért elismerjük, hogy a kisasszony máris öntudattal játszik, sok közvetlenség és igaz érzés van benne, vagyis: a mit be- szél, azt nemesak eszén, hanem szívéen is átszűrű. Épen ezért, ha mozgásában, gesztu- saiban bizonytalan és helyenkint szögletes is, az érzések igaz kifejezésével közvetlen hatást tudott gyakorolni a közönségre, a mi egy zajos nyílt színi tapsból és számos kihívás- ból világosan látszik. Azt hisszük, nem csaló- dunk, ha azt mondjuk, hogy Bajor Rizá- ból helyes foglalkoztatással rövid idő alatt igen jó színész nő fog válni.

Heti műsor.

Vasárnap:	D. u.: Talmi hercegnő. Este: Aranylakodalom.
Hétfő:	D. u.: Robinson. Este: Falu rossza.
Kedd:	Az államtitkár ur.
Szerda:	A valóni nász.
Csütörtök:	Trilby.
Péntek:	Váljunk el.
Szombat:	A gésák.
Vasárnap:	D. u.: Nebántsvirág. Este: Az ördög mátkája.

*

Fái Szeréna vendégszereplése. A kecskeméti színházban, a mint a fővárosi újságok írják, *Fáy Szeréna*, a kolozsvári Nemzeti Színház művésznője, kedden este kezdte meg vendégszereplését Kecskeméten. „*Odette*”-ben lépett fel először és a közön- ség tüntető tapsviharral ünnepelte a város szülöttjét. Az ezt követő napokon „*Sarah grófné*”-ban, majd „*Magdolna*”-ban lépett fel, s a közönség a nagy művésznőt mindkét es- ten valósággal ünnepelte. — A mint már egy ízben említettük, vele egyszerre lépett fel a kecskeméti színházban *Kövi* Kornélia, színházunk tagja, kit rokonszenvesen fog- gadott a közönség és bemutatkozása, mely vendégszereplési czélból történt, sikerrel járt.

IRODALOM.

Csalavér róka több rendbeli csalafintaságai. A Goethe-féle Reinecke Fuchs alapján a magyar gyermek világnak elmeséli Gaal Mózes, ki szerencsésen adja vissza az állatpósz humortól duzzadó meséjét s törül- metszett magyarossággal, mely Gaalnak sajátossága. Becsét nagyban emelik a Kaulbach-féle igazán művészi illusztrációk, melyeket a német diszkiadásból vett át a kiadó. Ugyan- csak Gaal irta meg Répacsósz az óras nép- szerű történetét, melyet Musaeus Rubezahlja nyomán magyarit meg a szerző. Ezt is tizenöt jó kép gazdagítja. A két kötet a Franklin- Társulat képes „Mesekönyvecske” gyűjtemé- nyében jelent meg és mindegyike nagyon izlases színes kötésben 50 kr.

Mulatságok.

„A szokásos Karácsony és Szilvesz- ter est, mint minden évben, ugy ez évben is megtartatik az iparos egylet helyiségben, mely alkalomra az érdeklődők tiszteletl meghivat- na. A Szilveszter estélyén A „kolozsvári polgári dalegylet” is közreműködik. Kolozs- várt, 1899. decz. 23-án. Az elnökség.

*

A Tordai függ. és 48-as pártkör 1298. decz. hó 26-án a Korona ujan épí- tett disztermében Koszta Lajos zenekarával saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez.

*

A felvinczi polgári fiatalság köre az „Erzsébet-szobor” alap javára 1898. évi december hó 26. és 27-én a „Kaszinó” termében tánczvigalommal egybekötött mű- kedvelői előadást rendez.

Jótekonyság.

A következő sorokat vettük: Egy

mint minden évben ugy, most is 100 frtot küldött hozzám, hogy ebből az összegből 40 frt a siketnémák kolozsvári intézetének, 30—30 frt a kolozsvári Mensa akadémiának és a kolozsvári Mentő egyesületnek juttassék. Ehhez képest mai napon az összegek nevezett jótékony intézetek részére el is küldtetek.

Kolozsvárt, 1898. december 22.

Szvacsina Géza,
polgármester.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Királyi manifesztum.

Budapest, decz. 23.

A M—g szerint, Bánffy újkörök egy királyi rendelettel fog előállni. Tegnap már pozitív formában hirdették, hogy az államnyomdában készen van a ma- nifesztum, különböző nyelven kinyo- matva. E manifesztumban a király föl- hívja Magyarország népeit, hogy adó- zási és katonai kötelezettségüknek te- gyenek eleget.

A király hivatkozva eddigi ural- kodására, melyben magát mindig az ország törvényeihez és alkotmányához alkalmazta, most kijelenti, hogy egy parlamentí kisebbség fakciózus visel- kedése miatt az országgyűlés az adó- kat és ujonczokat meg nem szava- zhatta, minthogy azonban az ország érdeke azt kívánja, hogy a kormányzás fönn ne akadjon, ő tehát föl hívja az ország népeit, hogy honpolgári kötele- zetségüknek tegyenek eleget.

Ezeket tartalmazná körülbelül a manifesztum. Mi ezt csak mint hirt regisztráljuk, a mely annyi részlettel megtoldva és annyi oldalról merült fel, hogy közlése elől ki nem térhetünk.

E híre vonatkozólag Bánffy De- zsó tegnap este a kormánypárti klub- ban kijelentette, hogy koholmány.

Egy havi indemnytas,

Budapest, decz. 22.

Htr szerint Rátkay László ország- gyűlési képviselő bejelentette pártja el- nökének: Kossuth Ferencznek, hogy a függetlenségi párt legközelebb tartandó értekezletén indítványt fog beterjeszteni. Az indítvány tényege az, hogy a füg- getlenségi párt szavazzon meg a kor- mánynak egy hónapig, tehát a jövő év február elsejéig tartó indemnyit.

Ez az egy hónapes haladék — így szól az indítvány indokolása — lehetségessé teszi, hogy a kormányzás minden alkotmányselelem nélkül a ren- des mederben folyton tovább és idő- haladékokat ad arra, hogy a válság va- lami módon megoldást nyerjen.

E tervet, mint beszélük, különö- sen a kilépettek támogatják.

Rátkay ezen tervét pártja nagyon elítéli s semmi czim alatt nem hajlandó abba belemenni.

Műbizalom.

Bpest, decz. 23.

A Bánffy által megrendelt mű- bizalmak sűrű egymásutánban követik egymást.

Tegnap a bpesti hivatalos szabadel- vekeket toborzották össze fiakerekben hordva a vigadoba.

De minden erőlködés daczára alig tudtak 4—500 embert összehozni.

A legtöbbet O.-Budáról szállították Podmánczy és Tisza István felszola- lásai után bizalmat is szavaztattak aztán Bánffynak.

Öngyilkosság.

Szeged, decz. 22.

Dobák Béla szegedi kir. főügyész-helyet- tes ma virradóra 51 éves korában meghalt. A köztisztletben álló kiváló jogász halála mély részvétet keltett.

Országgyűlés.

Budapest, decz 23.

A képviselőház mai ülésén Mada- rász József korelnök megnyitván az ülést, következett a napirend.

Horánszky Nándor a nemzeti párt elnöke mondott egy hatalmas beszédet, mely óriási hatást tett a házra s az ellenzékét valóságos extázisba hozta.

Éles gunnyal vázolta a Tisza- uralmat, a politikai romlottságot, a köz-

erkölcsök sülyvedését, a melyeknek kon- zekvenciája: az alkotmány vesztélyez- tetése.

Majd áttért arra, hogy ígérethez képest bebizonyítsa Bánffy szöszegéseit.

1895-ben, ugymond, Apponyi gróf hires karácsonyi czikke következtében Bánffy Dezső őt felkereste lakásán, megtudni mi czélja van a cikkeknek?

Bánffy kérdésére kijelentette, hogy az Apponyi czikke semmi egyéb, mint az ország érdekében a választások tisz- taságának biztosítása.

Ekkor Bánffyyal ugy állapodtak meg, hogy Apponyi januárban benyújtja a milleniumi *tréuga deit*, ezt Bánffy el- fogadja s **ennek ellenében meg- igéri a kuriai bíraskodást vá- lasztási ügyekben.**

Mikor aztán Apponyi indítványát elfogadták, akkor Bánffy kijelentette, **nem engedheti a kuriai bírás- kodást törvénné válni**, mert nem gondolta meg, hogy a kiegyezés még ez évben ezen a törvényhozáson ke- resztül megy, ha pedig nem megy, akkor Bánffy a kiegyezési kérdéssel nem mehet bele a választási akcióba.

Találok majd módot, mondta, meg- akadályozására.

Nagy zaj halfelől, felkiáltások: Gyalázat! Ki ez? Gazember!

Bolgár Ferencz: Az ilyen embert a hadseregből azonnal kidobnák.

Horánszky részletesen elmondja, mint hiusította meg Bánffy a kuriai bíraskodást.

Mily gyalázatos választást vezetett pártja ellen.

Folytonos gyalázat kiáltások.

Madarász csöndet kér s azt mondja: Künn a közönség ugy is megalkotja a beszédéből véleményét. Taps.

Ezután elmondja Horánszky a má- sodik szöszegést az 1898. első törvény- czikkból.

Azzal végzi, hogy Bánffynak és rendszerének a kiirtása minden erejét megfeszíti.

Amint ez megtörténik, a nyuga- lom is helyre áll.

Taps és ováció.

Végül Polonyi interpellált a Splényi ügyben.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Van szerencsém **hatóságilag** meg- vizsgált, kitűnő minőségű, valódi és tisztán kezelt **boraimat** a n. é. közönség b. figyel- mébe ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Fenyves Mór

bornagykereskedő, Belmagyar
utca 30. sz.

(5—7)

Kitűnő hegyi borok,

ásványvizek, mindenféle szeszes italok, finom rum és thea, **első minőségű száraz fa 1 mm. 90 kr. házhoz szállítva**, mérsé- kelt árak mellett rendelkezésre áll a t. kö- zönségnek

Schuller Lajos,

bor, sőr, fűszer és csemege ületében.

Széchenyi-tér 20. sz. alatt.

Nagyobb megrendeléseknél ár- engedmény!

Gazdák Figyelmébe!

»Erdélyi Gazda«

1899. január 1. től:

»hetilap« lesz!

Szerkesztő:

Tokaji László, ar. 6. 9. 8. titkára.

Előfizetési ár 1 évre: 6 forint; 1/2 év:

re: 3 ft; 1/4 évre: 1 ft. 50 kr. Előfizet-

ések a h. végeig beküldendők.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Bethközy utca: 11. sz.

Sz. 35780—898 tan.

1018. 1—2

Sz. 9569—1898 D. V. T.

1014. 2—3

H i r d e t é s.

Kolozsvár sz. kir. város a nagy-utcai vámbázában levő bolt-helyiséget a hozzátartozó két szobával, konyhával és mellékhelyiségeivel 1899. Január 1-től három évre bérbeadja a e végül szobái versenyárgyaltást tartó e hó 28-án d. e. 10 órakor a város-ház nagy termében.

Kiküldési ár 400 frt, melynek 10%-át az árverésnél szándékozik a versenytárgyalást tartó bizottsághoz letenni tartoznak.

A bérleti feltételek a városház 7. számú irodájában megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától, 1898. december hó 22-én.

Szvaesina Géza
polgármester.

Sz. 10591—898 v. t.

1017. 1—1.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy Maros-Vásárhely sz. kir. város területén fogyasztott szeszitalok után fizetendő városi fogyasztási illeték 1899. évi január hó 1-től számítandó három évre folyó évi **december hó 27-ikén déli 12 óráig** beadandó zárt ajánlatok alapján tartandó versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik.

A vonatkozó szabályrendelet 1. §-a szerint az illeték fizetésének alapját képezi mindazon bor, sör, szesz, pálinka, likőr, továbbá mindennemű szilvrium, seprő-pálinka, fenyővíz s egyéb édesített és nem édesített szesz ital, mely Maros-Vásárhely sz. kir. város területére bármi néven nevezendő ez ira elfogyasztatik.

A 4. § szerint: Városi fogyasztási illeték fejében fizetendő és pedig:

1. a bor hektoliterje után 1 frt, a must és szőlő cefra hektoliterje után 75 kr.

2. A gyümölcs bor mind n hektoliterje után 20 kr.

3. A pezsgő után 0.5 liter vagy kevesebb tartalmu palackok után palackonként 5 kr., nagyobb palackok után palackonként 10 kr.

4. A sör minden hektoliterje után 1 frt.

5. Közöséges pálinka után, melynek alkohol tartalma a meghatározott 100 fokú szeszemérő szerint 30 fokot nem halad meg, hektoliterenként 1 frt.

6. Közöséges pálinka után, melynek alkohol tartalma 30 fokon felül van, de 50 fokot meg nem halad, nemkülönben különleges pálinka félék (mint szilvrium, fenyővíz, seprő-pálinka, gyümölcs pálinka stb.) után, habár alkohol tartalmuk 30 fokon alul van is, hektoliterenként 2 frt.

7. Akár közöséges, akár különleges pálinkák s más szesz után, ha alkohol tartalmuk 50 fokot meghaladt hektoliter fokonként 04 kr.

8. Likőrök, puncseszenziák és más édesített szesz folyadékok, továbbá azok, rum, cognac után hacsak az előző 7. pont szerint magasabb adó alá nem esnének hektoliterenként 3 frtot.

A helyben gyártott édesített szesz italok után, tekintve hogy a helyi gyáros már a felhasznált szesz után az illetéket lefizette, újabb díj nem követelhető.

A haszonbérlet feltételeit a m. kir. belügyminiszterium által 110.612—894 III. a. sz. a. megerősített szabályrendelet, valamint az állami boritaladó és husfogyasztási adó megváltására vonatkozó szerződésben foglalt feltételek szabályozzák, vagyis azon feltételek lesznek irányadók.

Az ajánlat mellé az ígéretnek megfelelően 5% bántpénz csatolandó.

Ajánlat tehető az illeték fizetésének alapjául szolgáló bor, sör és szesz, pálinka stb. tárgyában külön-külön vagy együttesen, mely esetben azonban az ajánlatban kifejezetten kitéendő, hogy mi esik a borra, sörre és mi a szesz pálinka stbire.

Külön szerződés feltételül megállapíttatik, hogy a városi fogyasztási adók bérleje szerződésileg kötelező lesz egyszersmint az állami boritaladó és husfogyasztási adót kizelni és szabályozó kezelési költséget a város közönsége részére átadni, illetve a városi pénztárba beszolgáltatni.

Tájékoztásul megjegyeztetik, hogy a boritaladó 16291 frt; és husfogyasztási adó 14709 és így a kettő 31.000 forintban lett megváltva.

Az ajánlatok a városi polgármester kezéhez adandók be. Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsától 1898. december hó 17-én.

Geréb Béla, s. k.
polgármester.

Sz. 1436—898

1020. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1897. évi 11180. és 11179 sz. végzése következtében dr. Weisz József ügyvéd által képviselt Heinrich Beer javára Becker Dávid és Lövy Rudolf ellen 1200 forint s jár. erejéig 1897. évi szeptember 16. november 12—17-én foganatosított kiel. végrehajtás útján lefoglalt és 726 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, nyíl-város árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a helyi városi kir. bíróaság 1897. évi 1772, 24391—92. és 561 98 V. I. számú végzése folytán a fenti tőkekövetelés, s egyéb törvényes járuléai erejéig Kolozsvárt — adósk lakásán — megkezdve Nagyhid utca 10. és folytatva Külmonostor utca 98. sz. a. leendő eszközésére 1898. évi december hó 30. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, — a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíttatni fog.

Kelt Kolozsvárt, 1898. évi november hó 17. napján.

Lichtenstein József,
kir. bír. végrehajtó.

Eladó ház!

Belkirály-utca 4. szám alatt.

Értekezhetni a tulajdonossal.

991. 2—3.

Tölgyfa árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Deés (Szolnok-Doboka vármegye) város tulajdonát képező a város határára levő „Végláb” nevű erdő táblából a 8281 katasztrális hold területen levő 26710 szál tölgyfa **1899. évi január hó 9-én délelőtti 10 óra-kor** a városház tanácskozósi termében megtartandó írásbeli zárt ajánlattal kapcsolatos árverésen elfog adati.

Az eladás tárgyat képező fából 15—22 cm. átmérőjű 8976 darab, 23—30 cm. átmérőjű 12562 darab, 31 cm-től felfelé 5172 darab, mely tömeg 5096 tm. köbméter haszonfa, 5500 tm. köbméter hasáb tűzifa, 1400 tm. köbméter dorongfa és 800 tm. köbméter galyfát teszen ki. Becsár: 22.308 frt.

Az erdőterület mellett jó kövezett közleki út van, a deési vasuti állomásól 6 kilométer távolságra fekszik, fuvarerő elegendő.

Árverezni szándékozik kötelesek az árverezés megkezdésekor a becsár 10% bántpénzzel letenni, s ezen bántpénzt a legmagasabb ajánlattevő a megajánlott összeg 10%-ra kiegészíteni. Zárt ajánlatok bántpénzzel ellátva a szabályi árlejtés megkezdéséig adandók be.

Az árverezési részletes feltételek és a becslési adatok hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthetők.

Városi Tanácsól.

Deésen, 1898. évi december hó 15.

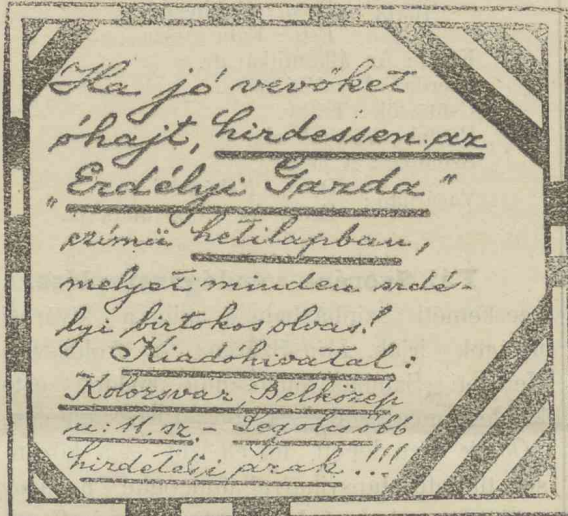
Szilágyi
polgármester.

Haszonbérbe kiadó!

600 holdat meghaladó tagosított birtok, legjobb minőségű 120 hold öszvetéssel, 70 hold löheréssel, tanyai lakóház — gazdasági épületekkel, felszerelésekkel állatva — vasuti állomás mellett, nagyforgalmu áruüzem köz. leben, több évkre; esőleg **eladó** is kedvező feltételek mellett, 5% lot má dig biztosított a hozamnak megfelelő árásszegért.

Részletesebb felvilágosítást az „Ellenzék” szerkesztőségétől nyerhetni.

Közvelel — személyes értekezés végett. 1019. 1—3.

1004. 4—10

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét fölkérni dusan felszerelt (Belmonostor) **Unio-utca 20.** szám alatti Schrammer Péter butorraktárával egy helyiségben levő

KERTÉSZ-ÜZLETENRE.

Nagy választékban kaphatók mindenféle élővirág munkák, menyasszonyi, koszorús-lányi, alkalmi és bál-csokrok, mellidiszek stb. karácsonyi meglepetésekre virággal díszített kosarak, állványok, fülhornok, hajók, bíziklik stb. 1 frttól feljebb, szép pálmák, arokariák, sameropsok, nyíló Cameliák cserepekben, ugyisintén szállítunk levágott virágokat bosszu szárral.

100 drb róza minden színben 4 frt, 100 drb szegfű fehér, vörös, sárga 4 frt, rövid székfű 100 drb 2 frt, Camelia üvegázi dbja 15 kr. olasz 5 kr. Narzis, Ibolya, Margareta, Gyöngyvirág olasz árért és egész friss. A legdivatosabban kötött temetési koszorúk élővirágból, szalaggal és betűtűzéssel 3 frt 50 krtól 10—20 forintig, babér, Czikász, Mongudia páma levelekre kötve, ugyisintén nagy választékban tartunk művirág, érez és szalmavirág koszorúkat olasz árakért.

Vidéki megrendelésekre nagy gondot fordítunk és pontosan teljesítünk. Kiváló tisztelettel

Moldován M. és Fia,

1009 3—0. kerekedelmi és mű-kertészek
Tavaszi időnyre előkészítve 20 ezer magas törzsű nemesített róza 200 fajban 100 drb 35 frt, 5 ezer törpe törzsű 100 drb 15—20 frt.
Sürgőnyezim: Moldován kertész Kolozsvárt.

MAGYAR ZONGORA GYÁR!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy zongora raktáromat Kolozsvárt is berendeztem és megnyitottam. A **ZONGORÁK** minden alkatrésze gyáramban készül; s épen azért azoknak egy művészeti értéke, mint készítésének szoliditására kiváló gondot fordított.

Különb. felhívom a közönség figyelmét aluminium hur-kerettel készült és keresztbe hurozott zongoráimra, melyre nézve egyedüli szabadalmas vagyok.

Zongorám jószágáért és tartósságáért kezeséget válllok és biztosítom a közönséget, hogy zongorám a külföldi gyártmányokkal szemben kétféle a versenyt, sőt az új találmány által hangszépés tekintetben azokat föltul is mulják.

Áram a hangszerek jószágához és tartósságához képest igen jutányosak.

Képes árjegyzék rendelkezésre áll!

Raktáram Kolozsvárt

Unio-utca 12. sz. a. I. emeleten van.

Ha sikerül a n. é. közönség bizalmát ezen új magyar iparág iránt fölkeltetnem, fáradozásom és áldozatkészségem bőven kárpótolva leendő.

Mély tisztelettel
Thék Endre,
budapesti zongora-gyáros.

788. 15—16.

ELADÓ

jutányos árban első minőségű fiatal hizott nehéz süldő, csapatban, valamint darabonként.

Bővebb felvilágosítást ad

Schwartz Adolf,
Beltorda-utca 1—3 sz.

907. 10—0.

Speciálista sérvkötőkben!

A Keleti-féle csász. és kir. szab. **sérvkötő** orvosi tekintélyek véleménye szerint a legkötelesebb ezen nemből, nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja észszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát. A Keleti-féle gummi-sérvkötő idomítható pallottával, szarvasbőrrel és biztonsági övvel. Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom. Kiténtetve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmánnyal. Árak egyoldalu 6 frt kétoldalu 12 frt Gyáramban készülnék ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer) orthopédiai fűzők, halkötők, görősrharisnyák és mindenféle gummiárak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. cs. és kir. orv. sebészeti, mű- és kószor-gyáros **Budapesten.** (Alapított 1878.)

IV. Korona-herceg-utca 17 — Sebészeti műszergyár gázmotor erővel:
IV. Rostály-utca 15. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve Nem megfelelő kötőszerek készséggel becséréltetnek. 939.6—10

Dicsőő oklevél

Alapítva 1857.

Er me k

VINCZE JÓZSEF

legnagyobb szücsáru raktára

Kolozsvárt, Belközép-utca 10. sz. Minorita-rend ház.

Kaphatók:

Legújabb női szőrmekabók, sapkák, Muffok, Boák, Gallérok, Rád és utazó bundák, mindennemű bőrkötő, egész- és méter számban, új megrendelések bármi szakmába vágó elkészítése és javítása elvállaltatik, továbbá férfi sapkák, rövid és hosszú városi kabátok, utazó bundák, vadász kesztyűk, lab szák s. b. mint saját készítményeim raktáron

Saját szücs-műhelyemben

megam felügyelet alatt készített jó munkáért és annak gyors előállításáért fölkészítve válllok, melyeket a t. helybeli- és vidéki vevő és megrendelő közönség b. figyelmébe ajánlv, mentől szívesebb látogatásukat kerve maradtam

Tisztelettel

Vincze József
szücs.

Eladó új házastelek!

Monostor-utczában, napsoron 77. szám.

12 évig adómentes!

Utcára bolt, 4 szoba, konyha vízvezetékekkel, fürdő-szoba, mosó-konyha vízvezetékekkel, egy pince és egy pince raktárnak, terjedelmes kerttel és gyümölcsfákkal. 932. 7—15

Értekezhetni fentírottal.

Legelősebb és legelősebb karácsonyi ajándék

egy

Újságírók-Sorsjegye

melylyel

1 korona

árért

egy

100.000 koronás

és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőség 20% levonással kívánatra készpénzben visszaváltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül mind a 6 húzáson játszik. * * * * *

Huzás föltétlenül már jövő hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Takarékpénzt. és hitelbank r. t., Mezőgazdasági bank és tak. pénzt., Foili Victor-fele váltóház.

1016. 2—10